

**สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานวิชาชีพครูสภา ในการบริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30**

The School Administrators' Competencies in School based on the Professional Standards of the
Teacher Council in the schools under the Secondary Educational Service Are Office 30.

อนุเทพ กุศลคุ้ม*
ดร.สุรินทร์ ภูสิงห์**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานวิชาชีพครูสภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 2) เปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามขนาดของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและข้าราชการครู จำแนกตามขนาดของโรงเรียน และ 3) ศึกษาข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานวิชาชีพครูสภาในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 393 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน แล้วทำการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น .953 และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบสมมติฐานโดยใช้ F-test แบบ One-way ANOVA

ผลการวิจัย พบว่า

1. ระดับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานวิชาชีพครูสภา ในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและข้าราชการครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารด้านวิชาการ รองลงมา ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีและสารสนเทศ และด้านคุณธรรมจริยธรรมสำหรับผู้บริหาร ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบระดับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา ตามมาตรฐานวิชาชีพครูสภาในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและข้าราชการครู จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารตามมาตรฐานวิชาชีพครูสภา มีดังนี้ ควรพัฒนา มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ควรกำหนดแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้ตรงตามความต้องการผู้เรียนและนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ควรบริหารทรัพยากรมนุษย์ภายใต้ข้อจำกัดที่มีอยู่ในสถานศึกษา ควรมีการจัดการข้อมูลข่าวสารสม่ำเสมอ มีการจัดกิจกรรมที่ชุมชนมีส่วนร่วม มีการช่วยเหลือชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรบริหารระบบสารสนเทศภายในสถานศึกษาให้เหมาะสมและ

คำสำคัญ : สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา, มาตรฐานวิชาชีพครูสภา, การบริหารสถานศึกษา.

*ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

**อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

เพียงพอต่อความต้องการของครู นักเรียนและผู้รับบริการอย่างมีประสิทธิภาพ และควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการประพฤติปฏิบัติตน ในการปฏิบัติตนทั้งในด้านการทำงาน การดำเนินชีวิตและความเป็นกัลยาณมิตร

ABSTRACT

The research aimed: 1) to study the level of the based on the professional standards of the Teacher Council in the school administration under the Secondary Educational Service Area Office 30 (SESAO 30), 2) to compare the opinions of the school administrators and teachers based on the school administrators' competencies classified by school size, and 3) to study the suggestions for developing the school administrators' competencies based on the professional standards of Teacher Council in the school administration. The samples were 393 school administrators and teachers under SESAO 30 in the academic year 2018. The sample size was calculated by using Krejcie and Morgan's Sample Size Tables and then Cluster Random Sampling was employed to select the samples. The instruments for collecting the data were a set of 5-rating scale questionnaire conducted by the researcher with the reliability of .953 and structured interview. The statistics for analyzing the data were frequency, percentage, mean, standard deviation and the hypothesis was tested by using F-test (One-Way ANOVA).

The research results revealed as follows:

1. The level of the school administrators' competencies based on the professional standards of Teacher Council in the school administration under SESAO 30 toward the opinions of the school administrators and teachers in overall was at a high level. When considering each aspect, the highest mean scores were the aspect of the administration and the academic affairs. It was followed by the technology and information administration and morality of the school administrators, respectively.
2. The result of the comparison on the opinions of the school administrators and teachers toward the school administrators' competencies based on the professional standards of the Teacher Council classified by school size, in overall was significantly different at the level of .05.
3. The suggestions for developing the school administrators' competencies based on the professional standards of the Teacher Council: The school administrators should focus on the learning achievement in accordance with the policy of the Ministry of Education. They should set the short-term and long-term school action plan focusing on the weakness and the strengths of the community and the organization and employ them as the basis for data analysis. They should set up the school annual action plan in line with the policy of the Ministry of Education and relevant organizations. They should organize the curriculum to meet the needs of the students and the policy of the Ministry of Education. They should manage the human resources under the constraints of the schools by setting the operating committees of the School Quality Assessment Group in order to supervise, examine, and summarize the operation for internal and external assurance evaluation. They should manage an appropriate and sufficient information technology system for the teachers, students, and clients. They should be a good role model both in their working and life styles.

Keywords : school administrator's competencies, school administrator.

ภูมิหลัง

ผู้บริหารเป็นตัวจักรสำคัญที่ทำให้การจัดการศึกษาโรงเรียนมีประสิทธิภาพสูง เนื่องจากเป็นผู้ดำเนินการบริหารด้านต่างๆ ของโรงเรียนให้ตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและแผนการศึกษาชาติ เป็นผู้รับนโยบายโดยตรงและนำนโยบายจากกระทรวง ศึกษาธิการไปปฏิบัติ ผู้บริหารจึงมีบทบาทสำคัญและมีส่วนรับผิดชอบอย่างใกล้ชิดต่อการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิผลและบริหารโรงเรียนให้มีความเจริญก้าวหน้า และบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ถ้าผู้บริหารมีคุณลักษณะและความสามารถที่เหมาะสมจะได้รับความร่วมมือร่วมใจจากเพื่อนร่วมงาน คือ ได้ทั้งงานและน้ำใจการบริหารย่อมสำเร็จ ส่วนการที่จะให้บุคลากรหรือเพื่อนร่วมงานร่วมมือกันทำงานได้ดีเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับ การแสดงบทบาท การเป็นผู้นำของผู้บริหาร ผู้บริหารโรงเรียนต้องใช้ความสามารถหรือสมรรถนะ (Competency) ให้เหมาะสมกับตำแหน่ง เพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนเกิดความศรัทธา และยอมรับในการบริหารงาน ทั้งนี้ ผู้บริหารต้องคอยกระตุ้นและควบคุมการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน สมรรถนะจึงเป็นปัจจัยที่ทำให้บุคคลมีผลงานสูงกว่ามาตรฐานหรือดีกว่าบุคคลทั่วไป ได้แก่ ความรู้หรือสติปัญญา ทักษะการทำงานและคุณลักษณะอื่นๆ ที่ช่วยให้เกิดผลสำเร็จที่ในงานที่ปฏิบัติ (สุกัญญา รัตมิตรรมโชติ, 2548, หน้า 18)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการบริหาร การศึกษาของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง กระตุ้นผู้บริหารสถานศึกษา ได้พัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ ในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ รวมถึงการเตรียมตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง สามารถเป็นผู้นำการ เปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม การปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30 ยังมีภารกิจที่ยังไม่บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำ ซึ่งจากรายงาน ผลการประเมินระดับชาติ ชั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2557 คะแนนเฉลี่ยรวมระดับเขต พื้นที่การศึกษา 39.71 ปีการศึกษา 2558 คะแนนเฉลี่ยรวมระดับเขตพื้นที่การศึกษา 36.98 (รายงานผลการทดสอบ ระดับชาติชั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2557-2558) จากรายงานผลการทดสอบระดับชาติชั้นพื้นฐาน ต่ำลงทุกปี เพื่อนำไปสู่ประสิทธิผลในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอย่างแท้จริง การศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของคุณครู จะได้ข้อค้นพบที่เป็นประโยชน์ เป็นข้อมูลและแนวทาง ในการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้วิจัยสนใจศึกษาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานวิชาชีพครูสภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30 เพราะการที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะดำเนินการบริหารให้โรงเรียน มีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ ต้องอาศัยสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในหลายๆ ด้าน โดยผู้วิจัยสนใจว่าผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 มีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพของครูสภา ในแต่ละด้านมากน้อย เพียงใด เพราะผู้บริหารต้องมีสมรรถนะหรือความรู้ความเข้าใจในแนวคิดและหลักการนำไปปฏิบัติ จึงจะส่งผลต่อการ บริหารโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

คำถามการวิจัย

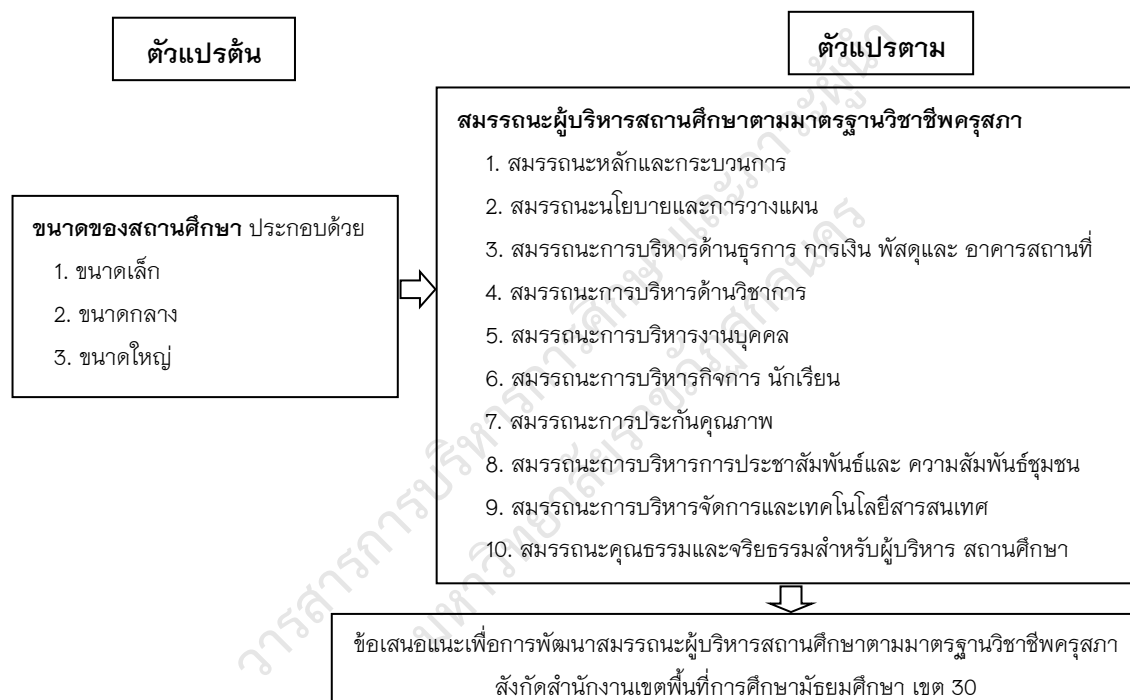
1. สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานวิชาชีพครูสภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 30 อยู่ในระดับใด
2. ผู้บริหารและข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อสมรรถนะของ ผู้บริหารตามมาตรฐานวิชาชีพของครูสภาแตกต่างกันหรือไม่

3. ข้อเสนอแนะการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานวิชาชีพครูสภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 มีอะไรบ้าง

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานวิชาชีพครูสภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30
2. เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามขนาดของโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานวิชาชีพครูสภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 37 โรงเรียน จำนวน 1,779 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร 97 คน และครูจำนวน 1,682 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 393 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร 80 คน ครูจำนวน 313 คน ได้มาโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan แล้วทำการสุ่มแบบกลุ่ม (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 43)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของ ลิเคิร์ท (Likert) และแบบปลายเปิด

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังกลุ่มตัวอย่าง และติดต่อขอรับคืนด้วยตนเอง ระหว่างดำเนินการระหว่างเดือนกันยายน 2556 – มกราคม 2558 ส่วนการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้วิจัยได้ดำเนินการด้วยตนเอง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประกอบด้วย สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ ความเชื่อมั่น ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ค่า F-test แบบ One-Way ANOVA

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานวิชาชีพครูสภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = .42) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารด้านวิชาการ ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = .44) รองลงมา ได้แก่ การบริหารจัดการเทคโนโลยีและสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.55$, S.D.=0.44) การบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = .46) และด้านคุณธรรมจริยธรรมสำหรับผู้บริหาร ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = .50) ตามลำดับ

1.1 จำแนกตามสมรรถนะหลักและกระบวนการบริหารการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = .45) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การศึกษา ค้นคว้า หาความรู้ ติดตามองค์ความรู้ และเทคโนโลยีใหม่ๆ ในวงวิชาการเพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนางาน ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = .56) รองลงมา ได้แก่ ด้านสามารถวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการของงานและเสนอทางเลือกหรือแนวทางป้องกัน แก้ไขปัญหาทางานในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = .55) และด้านสามารถให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน เสริมแรง ให้กำลังใจแก่เพื่อนร่วมงาน การปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นหรือแสดงบทบาทผู้นำ ผู้ตามได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = .61) ตามลำดับ

1.2 จำแนกตามสมรรถนะนโยบายและการวางแผนการศึกษา รายข้อ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = .46) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สามารถจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มุ่งให้เกิดผลดี คุ่มค่าต่อการศึกษา สังคมและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = .50) รองลงมา ได้แก่ ด้านสามารถนำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.22$, S.D.= .54) และด้านสามารถติดตามประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.23$, S.D.= .51) ตามลำดับ

1.3 จำแนกตามสมรรถนะการบริหารด้านวิชาการ รายข้อ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = .48) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สามารถพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = .61) รองลงมา ได้แก่ สามารถจัดระบบงานสารบรรณได้อย่างมี

ประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = .52) และสามารถวางระบบการบริหารและจัดการทรัพยากรภายในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = .52) ตามลำดับ

1.4 จำแนกตาม สมรรถนะการบริหารด้านธุรการ การเงิน พัสดุและอาคารสถานที่รายข้อ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = .44) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = .47) รองลงมา ได้แก่ สามารถนิเทศการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = .47) และสามารถบริหารจัดการการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = .50) ตามลำดับ

1.5 จำแนกตาม สมรรถนะการบริหารงานบุคคลรายข้อ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = .45) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สามารถพัฒนาครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = .54) รองลงมา ได้แก่ สามารถให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาการทำงานให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = .54) และสามารถสรรหาบุคลากรที่มีประสิทธิภาพเข้ามาปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = .49) ตามลำดับ

1.6 จำแนกตาม สมรรถนะการบริหารกิจการนักเรียนรายข้อ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = .45) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือสามารถส่งเสริมการจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนในด้านต่างๆ ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = .55) รองลงมา ได้แก่ สามารถบริหารจัดการให้เกิดงานบริการผู้เรียน ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = .53) และสามารถบริหารจัดการให้เกิดกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = .55) ตามลำดับ

1.7 จำแนกตาม สมรรถนะการประกันคุณภาพการศึกษารายข้อ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = .44) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สามารถประเมินผลและติดตามการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.49) รองลงมา ได้แก่ สามารถจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาเพื่อรับรองการประเมินภายนอก ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = .48) และสามารถจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = .45) ตามลำดับ

1.8 จำแนกตาม สมรรถนะการบริหารจัดการและเทคโนโลยีสารสนเทศรายข้อ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = .53) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สามารถบริหารจัดการข้อมูลข่าวสารไปสู่ผู้เรียน ครู และบุคลากรในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = .58) รองลงมา ได้แก่ สามารถเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และกิจกรรมของสถานศึกษาไปสู่ชุมชน ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = .57) และสามารถสร้างกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนโดยมีเป้าหมายในการเข้าไปช่วยเหลือชุมชน และเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = .54) ตามลำดับ

1.9 จำแนกตาม สมรรถนะการบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชนรายข้อ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = .44) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาและปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = .49) รองลงมา ได้แก่ สามารถส่งเสริมสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = .49) และสามารถประเมินการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อนำมาปรับปรุงการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = .49) ตามลำดับ

1.10 จำแนกตาม สมรรถนะคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษารายข้อ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = .48) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้ร่วมงานมีคุณธรรมจริยธรรมที่เหมาะสม ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = .51) รองลงมา ได้แก่ ปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = .52) และเป็นผู้นำเชิงคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = .57) ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานวิชาชีพครูสภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม เขต 30 โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe') เกี่ยวกับระดับความคิดเห็นต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานวิชาชีพครูสภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม เขต 30 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดเล็กมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานวิชาชีพครูสภาแตกต่างจากข้าราชการครูจากโรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลางมีระดับความคิดเห็นแตกต่างกับโรงเรียนขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ส่วนข้าราชการครูโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดเล็กไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะ เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา ตามมาตรฐานวิชาชีพครูสภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ควรพัฒนาผู้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ จัดทำแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา ทั้งในระยะสั้นและยาว โดยการเน้นจุดอ่อน จุดแข็งของชุมชนและองค์กร เพื่อนำมาใช้เป็นฐานวิเคราะห์ข้อมูล ควรกำหนดแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้ตรงตามความต้องการผู้เรียนและนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ควรบริหารทรัพยากรมนุษย์ภายใต้ข้อจำกัดที่มีอยู่ในสถานศึกษา โดยแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพ นิเทศติดตาม ตรวจสอบ สรุปผลการดำเนินงานเพื่อรับการประเมินทั้งภายในและภายนอกต่อไป ควรมีการจัดการข้อมูลข่าวสารอย่างสม่ำเสมอ มีการจัดกิจกรรมที่ชุมชนมีส่วนร่วม มีการช่วยเหลือชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรบริหารระบบสารสนเทศภายในสถานศึกษาให้เหมาะสมและเพียงพอต่อความต้องการของครู นักเรียนและผู้รับบริการอย่างมีประสิทธิภาพ ควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการประพฤติปฏิบัติตน ในการปฏิบัติตนทั้งด้านการทำงาน การดำเนินชีวิตและความเป็นกัลยาณมิตร

อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัยเรื่อง สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานวิชาชีพครูสภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ระดับความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานวิชาชีพครูสภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารด้าน รองลงมาได้แก่ ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีและสารสนเทศ ด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์กับชุมชน และด้านคุณธรรมจริยธรรมสำหรับสอดคล้องกับ อุทัย ภัคดีประยูรวงศ์ (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะผู้บริหารโรงเรียน สมรรถนะหลัก โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรม และจริยธรรม ผู้บริหารควรตระหนักในหน้าที่การทำงานของตนเอง เอาใจใส่ มุ่งมั่นในการทำงานมีทัศนคติที่ดีในการทำงาน ใช้งานวิจัยเป็นเครื่องมือในการพัฒนางาน ผู้บริหารควรจัดทำแผนการทำงานทั้งปัจจุบันและอนาคตให้เป็นระบบที่ชัดเจน นำนโยบายที่ได้รับหรือนโยบายที่มีมาร่วมกันวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับ ทศณรงค์ จารุเมธีชน (2556, หน้า 171-181) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบการประเมินสมรรถนะครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า 1) รูปแบบการประเมินสมรรถนะครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ผู้วิจัยพัฒนาประกอบด้วยโครงสร้างที่แสดง

ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของวัตถุประสงค์การประเมิน เนื้อหาที่มุ่งประเมิน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ในการประเมินผู้ทำการประเมิน วิธีการประเมิน ระยะเวลาในการประเมินและการให้ข้อมูลย้อนกลับ โดยจำแนกเป็นสมรรถนะส่วนบุคคล 4 สมรรถนะ ประกอบด้วย การบริหารจัดการและพัฒนาตนเองการทำงานร่วมกับผู้อื่น ความสามารถในการปรับตัว และด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพและสมรรถนะตามสายงาน 7 สมรรถนะ ที่ผู้วิจัยพัฒนามีมาตรฐานด้านประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสมและความถูกต้อง อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยสรุป รูปแบบการประเมินสมรรถนะครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ผู้วิจัยพัฒนารูปแบบที่มีคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงจำแนก มีมาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ความเป็นไปได้เหมาะสมและความถูกต้อง และสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้ดี

2. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานวิชาชีพครูสภาในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 โดยภาพรวม พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานวิชาชีพครูสภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 จำแนกตามขนาดโรงเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความแตกต่างกันในด้านการบริหารด้านวิชาการและ ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีและสารสนเทศ ยกเว้นด้านคุณธรรมจริยธรรมสำหรับผู้บริหารไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารเป็นผู้นำเชิงคุณธรรม จริยธรรมปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้ร่วมงานมีคุณธรรมจริยธรรมที่เหมาะสมสอดคล้องกับพรสวรรค์ พลวงศา (2556, หน้า 73-76) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานวิชาชีพครูสภากับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณา เมื่อพิจารณาสมรรถนะรายด้านทั้ง 10 ด้าน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลในการบริหารงานสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับชัยณรงค์ คำภูมิต (2556 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ผลการวิจัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา รายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาตนเอง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความผูกพันต่อองค์กร สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ คุณภาพผู้เรียน ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูมีความสัมพันธ์ในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ เพียรพันธุ์ กิจพาณิชย์เจริญ (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า มีความเห็นต่อสมรรถนะในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารมีความสามารถให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน ให้กำลังใจแก่เพื่อนร่วมงาน การปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นหรือแสดงบทบาทผู้นำ ผู้ตามได้อย่างเหมาะสม

1.2 ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารในสถานศึกษามีสามารถวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำนโยบายการศึกษา และบริหารจัดการงบประมาณอย่างถูกต้องและเป็นระบบ และจัดบุคลากรให้เหมาะสมกับหน้าที่ที่รับผิดชอบ

- 1.3 ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารในสถานศึกษามีสามารถพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 1.4 ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารในสถานศึกษามีสามารถบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- 1.5 ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารในสถานศึกษามีสามารถใช้ยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมในการประชาสัมพันธ์
- 1.6 ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารในสถานศึกษามีสามารถประเมินการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อนำมา

ปรับปรุงการบริหารจัดการ

1.7 ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารในสถานศึกษามีความเป็นผู้นำเชิงคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

- 2.1 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานวิชาชีพครูสภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
- 2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานวิชาชีพครูสภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ในสังกัดหรือหน่วยงานระดับอื่นๆ
- 2.3 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานวิชาชีพครูสภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ของผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ชิดชนก เชิงเซาว์. (2551). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี. *วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*. 2551(4) : 313-358.
- ชัยณรงค์ คำภูมิตา. (2556). สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ทัศนรงค์ จารุเมธิชน. (2556). การพัฒนารูปแบบการประเมินสมรรถนะครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ปรี.ด. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
- พรสวรรค์ พลวงศา. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานวิชาชีพครูสภา กับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24. การค้นคว้าอิสระ กษ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- เพียรพันธุ์ กิจพาณิชย์เจริญ. (2552). การศึกษาสมรรถนะการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุกัญญา รัตมีธรรมโชติ. (2548). แนวทางการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ด้วย Competency BASE LEARNING. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ศิริวัฒนา อินเตอร์พรินทร์.
- อนุชา ผาริ. (2557). การศึกษาสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ด. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

อเนก เทียนบูชา. (2552). *การพัฒนาสมรรถนะหลักเพื่อเตรียมคนเข้าสู่งาน*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

อาภรณ์ ภูวิทยาพันธ์. (2547). *Competency Dictionary*. กรุงเทพฯ : บริษัท เอช อาร์เซ็นเตอร์.

อุทัย ภัคดีประยูรวงศ์. (2548). *สมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌิมศึกษา เขต 20*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อำไพ แตนขุนทด. (2557). *รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้อำนวยการกลุ่ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์ ค.ด. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์